

Abonamentele

Pentru Sibiu:
1. 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr.
2. 1 an 5 fl., 1 an 10 fl.
3. 15 cr. pe lună
4. 5. 15 cr. pe lună
5. 6. 1 an mult.

Pentru monarchie:
1. 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr.,
2. 1 an 7 fl., 1 an 14 fl.

România și străinătate:
1. 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Inserțiunile

Un sir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrația:

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumera și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.

Manuscrise nu se înapoiază.

Sibiu, 22 August st. v.

Românul e din fire om așezați și chibzuiți să totdeauna seamă despre împărăurile, în care se află, și numai foarte întemplieră să se priească, ba de ori se chibzuiesce atât de mult, încât hotărările prea târziu.

Vedând această fire chibzuită, Mașinenii de o fire impetuoasă, îl iau român drept un om laș și umilit, suferă cu slugarnică supunere lovituri și se dau. S'ar putea serie volume despre ușurință, cu care și tracteză mari pe Români chiar în ținuturile românesci, tocmai fiindcă îi cred în inofensivitate.

Amintim aici un singur cas.

Doi tineri, amici, unul Român, iar Maghiar, petrec într-un local public. Preseste câțiva timp întră un al treilea, cunoscut al Românului. Aceasta e vorba cu el românesce. Tinérul său rabdă cătă răbdă, în curând însă și indignat:

Uyan ne beszéld már azt a kutya oláh! — Păcatele mele! nu mai vorbăimeasca aceea de limbă românească!

Tinérul român își perde și el răbdă și aduce amicului seu aminte, că într'un ținut curat românesc.

Bagă de seamă, — și dice el, — că șesne ar putea să-și pierdă și Români și aceasta ar fi o nenorocire pentru dădări mai ales pentru Maghiarii pripăintre Români.

Căteva oare în urmă tinérul român stat și pus sub acuzație pentru vina că amenință națiunea maghiară; el stă două săptămâni de căile în arest preprinț, apoi își se dă drumul.

Fără îndoială Români nu s-au ridică și scape din închisoare, ei înțin însă cele petrecute și sunt foarte dispusă multă poveștele celor ce vor să cultive într-înșii ura contra Maghiarilor.

Ea asemenea lovituri primesc Români pretutindenea și în toate căile.

Nici una însă din loviturile de felul nu este de o potrivă cu aceea, pe au primit-o frații nostri dela Cluj. astă a simțit-o întregul popor român. Într-un oraș încungurat din toate de sate românesci, ba așezați chiar muntele munților apuseni, în vecinătatea lor, atât de bine sciuți pentru firea spără, în mijlocul Ardealului, tinerii universitari maghiari și trec pe colegii lor prin furile caudine, sparg ferile onorațiorilor români și cântă cele batjocoroitoare versuri la adresa Româlor.

Apoi bine! Dacă populația unui care e centrul de cultură al Maghiarilor, în Ardeal, și le poate permite acestea, se poate oare pretinde, că altii săteni români să fie cu minte, și buni răbdători? Au fost Români cu minte, moderati, și buni răbdători, numai însă pentru

că ei au sciat să se stăpânească, numai pentru că și diceau, că n'a sosit încă timpul să se răfuească cu cei ce-i insultă. Și în zadar ne-am da noi silință de a-i împăca: ei cer satisfacție și pe aceasta noi nu le-am putut decât insultând și noi națiunea maghiară, ear aceasta nu putem să o facem.

Dar ne aflam încă în mijlocul agitațiunilor produse de turburările din Cluj, când s'a ivit plângerile grănicerilor în cestiunea gimnasiului din Caransebeș.

Urmează apoi agitațiunile electorale, măsurile luate contra băieților dela Lugoj, expectorațiunile presei maghiare în cestiunea sârbării centenarului răscoalei dela 1784, ne mai pomenita călcarea de lege făcută la alegerile comunale din Oca, condecorarea lui profesor Dr. Silaș și stăruințele șărărilor din Cluj pentru numirea lui Moldovan Gergely drept profesor de limba și literatura română la o universitate, care ar trebui să fie în parte românească.

Acesta e un întreg arsenal de arme de agitație pentru cei ce vor să agiteze.

Timp de patru luni de căile a trebuit să o ducem noi Români într-o resuflare: o singură zi de lucrare pacnică nu ni s'a lasat.

Nici atât nu e destul însă.

Când șărările române stăruie să se pună capăt goanei, să înceteze provocările nesocotite, când ele arată pericolul, ce ne amenință în urma acestor provocări, atunci șărările din Cluj strigă după procuror, cer legi excepționale, vor să fim intimidati cu temnițele.

Prea bine!

Să presupunem că, vedând furile în fața noastră, vom înceta a mai spune adevărul asupra sentimentelor poporului nostru: se vor schimba oare prin aceasta și sentimentele ele însăși?! agitațiunea produsă de politica nesocotită va înceta și ea? poporul român se va intimidă oare și el ori mânia lui va deveni cu atât mai intensiv?!

Să ne lămurim asupra unui lucru.

Ori cătă de nemulțumiți ar fi, Români sunt atât de domoli, aproape indolenți, încât foarte greu se găsesc între dîmșii elementele pentru o mișcare în adever primejdioasă pentru ordinea socială.

Nu de aceasta e vorba.

Se poate însă să vie mai curând ori mai târziu o situație, în care existența noastră va fi pusă în joc și, dacă lucrurile vor mai merge tot precum merg astăzi, nimeni în lumea aceasta nu va avea destulă autoritate spre a-i face pe Români să înțeleagă, că poporul român și cel maghiar trebuie să se unească în luptă pentru existență.

De această situație ne temem și în vederea ei cerem și nu vom înceta a cere, că acum, când mai e încă cu puțință, să se facă pace, să se pună temeliile unirii simpatice între poporul român și cel maghiar.

Este un lucru foarte comod a dice, că poporul român e indiferent, când noi spunem, că inteligența română nu agităza, ci se duce, de voie de nevoie, cu curentul, care s'a produs în popor, și că ea, lipsită de ori și ce înrăurire în viața publică, nu poate stăpâni acest curent, ci trebuie să se mărginească a-l abate din direcția lui primejdioasă.

Cercurile mai luminate ale națiunii maghiare nu trebuie să se mulțumească cu informațiunile false, pe care le primesc dela Maghiarii din Ardeal, să caute ele însăși a se convinge la fața locului. Ni se dice adeseori, că suntem îndrăneți: admitești chiar că suntem, n'am fi, dacă nu ne-am simțit împinsă de masse, n'am fi, dacă am putut exista fără ca să fim din di în di mai stăruitori, mai hotărîți și mai îndrăneți.

Ar fi o nenorocire și pentru noi și pentru țară, dacă abia în momentul strîmtorării, națiunea maghiară ar ajunge să simță, cât de rele sunt serviciile, pe care i le-au făcut nobilii săcpătați din Ardeal.

Ori poate că nu se teme națiunea maghiară, că va ajunge vre-o dată în strîmtorare, ca să aibă nevoie de sprințul nostru?!

Atunci să se urmeze ca până acum, dar sciat să fie, că în momentul când tot ar veni strîmtorarea, nu noi vom hotărî atitudinea Românilor, ci existențele catilinare, pe care le produce actuala politică maghiară și cărora li se pun di cu di cele mai puternice arme în mână.

La primirile din Arad.

Tot în sensul, în care ne-am pronunțat noi în numărul de ieri se pronunță și „Pest Napló“, organul principal al opoziției împădurite, asupra răspunsurilor date de Maiestatea Sa cu ocazia primirilor din Arad.

„Fără îndoială Maiestatea Sa lucrează constituțional, când în răspunsurile date deputațiilor omagiale se mărginesc a tâlmăci vederile și dorințele guvernului Seu responsabil. Ar fi un mare rău și ne-ar duce neapărat la o criză, dacă Regele ar urma altfel și dacă, urmând proprietățile sale inspiraționale, ar exprima vederi, care stau în contradicție cu intențiunile guvernului seu. Multumită lui Dumnezeu, aceasta e peste puțință. Puțin după încoronare, Baronul Iosif Eötvös a prevedut-o cu inspirație profetică, că în toată Europa nu va fi domitor atât de constituțional, ca Francisc Iosif, Regele Ungurilor. Această profeție s'a împlinit“.

„Si cătă vreme Regele e atât de constituțional în procederile sale, ne dă totodată și garanția, că vederile, pe care le exprimă după inspirația guvernului, n'au valoare pentru vecii vecilor, și dacă din voința majorității națiunii, ar sta alt guvern alătura cu Maiestatea Sa, Maiestatea Sa ar fi tot atât de grațios propovăduitor al vederilor aceluia guvern, deși poate că ele în foarte multe puncte ar fi esențial deosebite de ale actualului guvern.“

„Astfel înțeleg cercuri foarte competente ale vieții publice maghiare răspunsurile regale.“

Astfel le înțelegem și noi.

Cel ce vrea, să se ridice să de din mâini și din picioare și abia atunci Maiestatea

Sa va vorbi în sensul vederilor noastre, când vom fi isbutit a face, ca în cercurile hotăritoare să se stabilească convingerea, că actuala stare de lucruri nu se mai poate menține.

Revistă politică.

Sibiu, 22 August st. v.

Diarul oficios sârbesc „Srbske Novine“ cu ocazia visitei Regelui Carol al României la Belgrad a apărut incadrat cu colorile naționale și cu insignele sârbesci și în primul său articol relevăza însemnatatea acestei vizite. „Această dimineață“, dice numitul diar, „va rămâne nestearsă în analale Belgradului.“ După aceasta se face o privire asupra trecutului Românilor și al Sârbilor și se constată, că aceste două națiuni încă din timpul evului mediu au trăit în amicitie și s-au sprinținit una pe alta. Soartea Sârbilor în trecut și cu deosebire în secolul acesta a fost înțelesă ca și a Românilor. „Sârbii“, continuă oficiosul sârbesc, „au luptat sub voievodii români Mircea, Radul și Mihnea, iar Români au dat ajutor Sârbilor, când aceștia au avut să se lupte contra dușmanilor lor.“ Venind apoi la istoria cea mai recentă, constată, că Români au sprinținit planurile domitorului Mihail și că totdeauna s-au arătat prietenii Sârbilor. În fine diarul sârbesc salută pe Regele român și națiunea română și poftesc, ca întemeile relațiunii de prietenie, să rămână și mai de departe precum au fost.

Tot de la visita Regelui Carol la Belgrad se ocupă și „Pest Napló“ în primul său articol și exprimă speranța, că legăturile ce se înădă acum mai strâns între Serbia și România, nu vor avea de scop de a îndepărta pe Serbia de monarhia austro-ungară, ci că cei din București se vor aprobia tot mai mult de Austro-Ungaria. „Pest Napló“ recunoaște, că acest lucru nu este înțelesă pe România. Partidul care urăscă pe Austria și cu deosebire pe Ungaria, este destul de însemnat, și până când acest partid nu va fi distrus, până atunci și Regelui Carol i va veni cu greu să se alăture pe față la monarhia austro-ungară. „Prin agitațiuni naționale și economice“, continuă numitul diar, „se atîță patimile contra noastră. Guvernul român de o parte tolerează, de altă parte nu poate să opreasă acele cărți de scoală și alte scrieri literare, care susțin credința în cei cari sciu scrie și cetățenii — cei drept puțini la număr — că România are drept asupra Transilvaniei și a Ungariei până la Tisza“. Diarul maghiar termină prin următoarele cuvinte: „Evenimentele de acum vor lăsa urmă nestearsă în analale Serbiei; dar și cu privire la politica României întâlnirea celor doi regi va avea o înțelegere puternică. Sperăm de altă parte, că întemeile relațiunii de prietenie ale celor două regate dela Dunărea de jos, vor fi spre binele monarhiei noastre și în special al patriei noastre“.

Visita baronului de Courcel la Varzin n'a întârdiat a deschidea atenția tuturor sferelor politice europene, ea este privită ca un eveniment de mare însemnatate politică. Comentarele ce se fac acestei vizite sunt că se poate de variate, toate însă se întâlnesc în ideea că scopul pentru care diplomatul francez a fost invitat de către principale Bismarck la Varzin, n'a putut fi altul, decât prepararea unei acțiuni comune între Franța și Germania

(Un Othello modern.) Conversarea se înțemplă la Ostende. D-l Dumont cătră nevasta: „Dacă te mai afu odată în petrecere cu baronul, te trimit la scaldă de mare în Toulon.”

Scolare.

Am publicat pe la finele anului scolar trecut circularele emise de părintele protopresbiter al Sibiului Simeon Popescu în ceea ce privesc examenele generale ale scolilor din acest protopresbiterat. Măsurile luate de zelosul nostru protopop au fost atunci aprobată în cercurile celor ce se interesează de instrucțiune și suntem convinși, că în cercuri foarte largi va fi cît cu interes și raportul despre rezultatele acestor examene.

Raport

despre decursul și rezultatul examenelor din tractul Sibiului la finea anului 1883/4.

I. Decursul examenelor.

Pre cînd aveam numai rolul de privitor în ceea ce privesc instrucțiunea poporului, am constatat că o cauză de căpetenie a puținului progres ce se face este puțina seriositate cu care se fac examenele semestrale și cele anuale.

Aceste examene mi se înfățișără ca o simplă formalitate, fără nici un efect asupra celor pe cari îi privesc examenele, asupra elevilor, învățătorilor și asupra poporului, dacă ele se fac în fuga mare: câte în trei-patră comune într-o singură zi — de sine încălcări — sub conducerea acelei președinte? Timpul fizic abia îi permite protopresbiterului să stea o oară-două în o comună, căci trebuie să alerge în ceealaltă, care-l așteaptă eșalonii pentru o oară două. Cu această metodă poporul să dedă a privi examenul ca o simplă formă, prin care se încheie anul scolar. Ca și poporul tot asemenea și învățătorii și elevii lor.

Examenele însă trebuie să fie o serioasă scoală pentru toți: scoală pentru popor, scoală pentru învățători și scoală pentru învățătorii.

Conducătorul de aceste vederi, după ce odată am intrat în administrație, și având conștiința, că sunt un factor oare-care în mersul instrucțiunii, m' am simțit daror a da examenelor adevărată valoare. De aci circularele publicate în primăjina examenelor.

Tinând examenele conform dispozițiilor cu prinse în citatele circulare, ele pentru mine au fost tot atâta sârbători, și cîtez a afirma: și pentru scolari, învățători și în mare parte și pentru popor.

În fiecare comună înainte de examen am celebrat s. liturgie cu rugăciunea de mulțumită rostită din genunchi pentru învățători, învățătorii, părinții, îngrigitorii și binefăcătorii lor. Se putea cîte pe fețele asistenților efectul de sârbătoarească evlavie și emoție, ce l-a produs rugăciunea din genunchi. Încheerea s. liturgiei a fost însoțită de câte un scurt discurs, în carele, arătând însemnatatea cea mare a instrucțiunii, am pus la inima poporului învățătura ca bunul cel mai înalt ce un tată și o mamă pot lăsa moștenire filor lor, îndemnându-i de a nu cruța nici o jertfă pentru susținerea scoalei la înălțimea ei.

Și sunt fericit a constata, că cuvințele mele n'au resunat în desert. La locul meu se va vedea efectul acestor discursuri premerse de solemnă rugăciune.

La fiecare examen au participat regulat parohii locali, un număr mai mare sau mai mic de părinți de ai pruncilor, reprezentanții comunei bisericice și politice și delegații învățătorilor din tract, împreună cu învățătorii din comunele învecinate.

Examinarea am încredințat-o învățătorului de clasă, spre a-i putea apreția metodul și destinția.

Terminându-se cu examinarea elevilor, m' am adresat mai întâi cu câte o scurtă învățătură cătră scolari, apoi, după eșirea lor din sală, cătră părinții lor și reprezentanții comunei bisericice și politice, punându-le din nou la inimă cauza cea sfintă a învățămîntului.

Depărtându-se publicul, învățătorii participanți la examen s'au constituit în conferință didactică, în care sub conducerea mea, începând dela cel mai tinăr, fiecare și-a expus vederile sale asupra decursului examenului, arătând din toate punctele de vedere atât partea bună, cât și scăderile ce a observat și indigănd chipul cum scăderile trebuie îndreptate. Terminând toți învățătorii expunerile lor, a urmat apărarea în-

tătorului, care a făcut examenul, și după aceasta o critică din partea mea.

Cu această ocazie învățătorii s'au convingi, că nu numai elevii lor sunt cei examinați, ci și ei, și încă mai mult ei, învățătorii.

Să mi se erte slăbinnea ca să constatăz că am simțit o deosebită bucurie vădend cum învățătorii participanți emulau în a-și arăta cunoștințele pedagogice, silindu-se a vorbi înțeleptește, cumpărat și dovedind că au urmărit și înțeles pe cel ce a făcut examenul.

Aceste critice cumpărate și binevoitoare prin efectul lor instructiv întră atâtă au îndulcit pe învățători de examene, încât la unele examene nu mai era vorba numai de învățători învecinați, ci se strîngeau ca albinele, să încătă am avut examene, la cari au participat și 10—14 învățători străini.

Și este natural, ca învățătorii să se îmbulzească la examenele dela alte scoli, sciind că cu această ocazie pot să-și vadă în colegul sau colegii lor toate defectele proprii, pe care cu frătească afectiune să le desvăluie spre a le înălța; că cu această ocazie li se dă posibilitatea de a se lămuiri asupra multor cestiuni de interes pedagogic, pe cari ei singuri nu sunt în stare a le deslega; în sfîrșit, convingându-se, că prin criticele ce se desvoaltă cu ocazia examenului ei sunt în stare a înveța mai mult decât în ani de studii teoretice și praxă solitară.

Învinățătorii în excursiunile lor la examene n'au primit nici o diurnă și nici paușal de călătorie. Toată înlesnirea ce li s'a făcut a fost, că de o parte în cît 'mi-a fost cu putință am luat în trăsura mea pe căte 2—3 însă, de alta la apelul meu comitetele și epitropiile parochiale i-au provădui cu viptul trebuincios. Chiar în cele mai sărace comune comitetele și epitropiile parochiale, aprețind scopul, pentru care învinățătorii vin la examene, au făcut posibilul spre a provădui pe învățători cu viptul trebuincios. Singura excepție s'a făcut în comuna Reșinari, al cărei comitet parochial din considerații economice nu s'a învoit a provădui pe învățători cu vipt. Învinățătorii participanți n'au suferit însă din astă cauză, căci pe spesele mele s'au provădui cu cele trebuincioase.

Personal am participat la toate examenele afară de cele din Sibiu, Turnișor și Rusciiori. La cele dintâi am fost împedecat prin morbul ce 'mi-am contras în urma prea marii încordări, ear în Rusciori fiind împedecat prin forță majoră.

După notișele ce mi-am făcut la examene comparate cu rapoartele oficiale ale învățătorilor comisari, las să urmeze o expunere despre

II. Resultatul examenelor.

Luând cestiunea învățămîntului cu seriositatea ce o reclamă timpul de față, sunt în neplăcută poziție a constata, că în general și considerând majoritatea scoalelor, rezultatul nu este tocmai măngător.

Sporul este prea puțin, la unele scoale aproape nul, scăderile în multe privințe mari și multe. Așa în cît spre a înălțatura batăr în parte multele scăderi și a ridica scoalele la nivelul ce li se cuvine, este reclamată cu înțețire o muncă neîntreruptă de mai mulți ani, muncă stăruitoare sprinținită de toate organele menite a promova cauza scoalei. Cât pentru mine personal, asigur pe Preaon. Comitet că nu m' voi lăsa ca să mă întreacă altii în ceea ce privesc zelul pentru înaintarea causei scolare. Rezultatul însă nu va atîrni numai dela ostenelele mele, ci în mare parte: jos dela comitetele parochiale, preotice și inteligență tractuală, — în sus: dela Preaveneratul Consistor și organele statului.

1. Sporul. Când avem în vedere sporul ce s'au dovedit că l'au făcut scolarii dela singură scoala din tract, trebuie să nu pierdem din vedere că insuficiența lui este în mare parte numai relativă. Relativă numai întră cît dovedesc o osteneală zadarnică din partea învățătorilor. La multe scoale învățătorii și-au dat multă silință, au propus mult material, dar material netrebuie, din care elevii în viață lor practică nu pot să tragă nici un folos, ci materialul propus servește în mare parte numai spre zadănicirea scopului ce scoala are în vedere. Acest material s'au predat parte din lipsă de metod, parte din lipsă unui plan și parte din lipsă de manuale corespunzătoare.

La aceasta se adaugă frecuentarea nerugătă, provenită din indolență părinților și lipsa de sprijin din partea organelor statului, îndator-

rate prin lege a constringe pe părinți ca să-și trimînă pruncii la scoala.

Cerîndu-se ca să ating sporiul arătat în singură scoala, constatăz că întră toate satisfăcător a dovedit numai scoala capitolă din Reșinari.

Învinățătorii dela această scoală au desvoltat o nobilă emulație în toate privințele, arătându-se la înălțimea grelei lor misiuni. Fie aceasta să spre încurajarea lor. Micele și neesențiale defecte cred că în scurtă vreme se vor delătura și acea scoală va putea servi ca scoală de model nu numai pentru protopresbiterat, dar pentru Archidiocesisă.

Față cu această scoală trebuie să pun cu durere scoalele din Selimber, Ruși, Vesuv, Vurper, Șura-mare și Loamneș, în cari nu s'au arătat nici un spor, să încătă anul scolar expirat este timp cu desăvîrsirea percut pentru pruncii acelor comune. Între toate însă se distinge în privința lipsei totale de spor scoala din Selimber, pe care o secundează cea din Vurper și Vesuv.

Spor mediocre au dovedit scoalele din Bungard, Boiu, Cristian, Ocna-infer, Mohu, Sadu, care relativ îndestulitor: scoalele din celealte comune.

Despre scoalele din Sibiu, Turnișor și Rusciori nu m' pot pronunța cu deplină siguranță din motiv, că n' am luat parte la examenele lor. După rapoartele și informațiile primite însă în Sibiu sub Iosefin rezultatul a fost îndestulitor, în Turnișor mediocre, în celealte neîndestulitor.

(Va urma).

Posta ultimă.

Arad, 2 Septembrie n. Manevrele amânduror corpurilor de operație ale armatei s'au început astăzi cu toate trupele ce stau la dispoziție. Corpul de sud a raportat un succes strălucit. Maiestatea Sa și-a exprimat de repetate ori recunoșința. Manevrele s'au sfîrșit la 1 oară. Augustul Monarch s'au reîntors pe la 3 oare și s'au retras în apartamentele sale rezolvând acte însănmătate aduse de un curier al Curții. Dineul de gală anunțat pe 6 oare, nu s'au ținut.

Viena, 2 Septembrie n. Părechia domitoare a Serbiei a sosit aci după amiazi dimpreună cu principalele de coroană sârbesc.

Berlin, 2 Septembrie n. Împăratul, însoțit de principalele de coroană și de printul Bavariei Arnulf, călărit a trecut în paradă corpul de gardă. Împărateasa i-a urmat în trăsura. La serata de ieri a congresului catolicilor a proclamat Windhorst pentru alegerile viitoare luptă crâncenă contra liberalilor naționali.

Varșovia 2 Septembrie n. Sosirea Tarului se așteaptă pentru Joi sau Vineri.

Errata. În nr. 104 pag. 415 art. "Opința română" în loc de: luna lui Ianuarie să se citească luna lui Iunie.

Serviciul telegrafic

al

"TRIBUNEI".

Budapest, 3 Septembrie n. Ministrul-președinte Tisza a sosit aci ieri noapte dela Ostende.

Berna, 3 Septembrie n. Consiliul federal a retras măsurile luate în contra cantonului Genf din temere de cholera. Întreg teritorul confederației e scutit de cholera.

Bruxella, 3 Septembrie n. Camera a primit proiectul relativ la ridicarea adausului de imposit pe zăharul din străinătate.

Sofia, 3 Septembrie n. Faima că tărani din Bulgaria ar fi năvălit pe teritoriul sârbesc, că ar fi răpit de acolo vite și că ar fi prădat localitatea Cescavița, e de tot falsă. Nu există nici o localitate sârbească numită Cescavița.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Bibliografie.

Din Raportul lui Avram Iancu prefect al unei legiuni românesci, care a stat sub comanda lui în anii 1848—1849, tradus după originalul german înaintat la guvernul central din Viena publicat și în ediție separată, se mai află 300 exemplare cu prețul de 40 cr. v. a. și se trage sau de-a dreptul dela librăria W. Krafft din Sibiu, sau prin oricare altă librărie, anume în Brașov la Nic. I. Ciureu, la Cluj librăria Ioan Stein.

Alte două raporturi ale prefectilor Simeon Balint și Ioan Axentie Sever se află sub presă; vor apară că mai curând tot în ediție separată intru o singură broșură, care va costa tot 40 cr.

Adeacă cele trei raporturi ale celor trei prefecti, cari au operat în anii 1848—1849, în partea apuseană a țării, publicate în două broșuri, costă 80 cr., fără alte spese. Librarilor li se acordă 20% rabat pentru vîndare de cel puțin căte 25 exemplare.

Aceste trei raporturi cuprind în vre-o 9 coale tipărite o parte considerabilă din evenimentele belice ale acelor ani, la care a luat parte cea mai activă poporul românesc. Ele sună astăzi ca nisice fabule în gura generațiuniei noastre, dacă informațiunile nu se trag din acte autentice.

Venitul, care s'ar întâmpla să rezulte din aceste publicații, e destinat pentru coperirea speselor cerute la deschiderea și decopierea mai multor sute de documente istorice, pentru doi tineri, cari se vor decide a se exercita bine în paleografie, atât cu litere latine, cât și cu cele ciriliane de forme diverse, fără care documentele vechi străvechi nu pot fi folosite pentru istorie; în fine din același venit, care va fi se va continua cu publicarea și altor documente, cu ajutorul căror avem să preparăm calea către o istorie mai amplă și mai pragmatică a patriei noastre.

Sibiu, în 1 Septembrie 1884.

Redacțiunea „Observatorului”.

Sciri economice.

Starea sămănăturilor în Dobrogea. Anul acesta, ca și în țără, și în Dobrogea a fost unul din cei mai rei; terenii mărturisesc că nu au vîndut de multă vreme așa an săracăios. Ar trebui volume întregi scrise, pentru a putea arăta gradul de sărăcie, în care se găsește sărmanul

agricultur din Dobrogea. Grâul și ordui au rămas tot pe câmp, afară de unele locuri pe unde s'a cosit împreună cu ciurlanii în nădejde de a scoate ceva grăunțe. Paile lipsesc aproape cu desăvârsire, și locitorii sunt nevoiți să vinde vitele pe prețuri de nimic; — e o jale mare când ești la câmp și vezi tot pământul acoperit de burieni și spini; în igoare abia se zăresc câte un spic de ordă sau grâu, care, ca prin minune, a scapat de zăduful burienilor. Nu sciu dacă acest an nu va da pilde agricultorilor nostri pentru a sfîrși odată cu cultura pământului prin metode primitive; plugurile de fier abia sunt cunoscute și rariță primordială ține locul plugului și astăzi. Porumbul este bun acolo, unde locitorii au avut curajul să-l prăse, mare parte însă a rămas neprăsit și prin urmare perdut, lipsa deci și de porumb va fi simțită — meiu (mălaiul) e bun, însă are mare trebuință de o ploaie cel puțin, totuși însă în locuitate meiu se cultivă foarte puțin și chiar dacă va da o roadă din cele de frunte, totuși nu va putea înclocui lipsa perderei grâului și a ordui. Bugheia (*), un fel de fân cunoscut în țără sub numirea de părâng, se cultivă în locuitate pe o scară înținsă, și anul acesta a dat rezultate destul de bune, astfel, că se trage nădejde a se lăsa căte 20 de care de fiecare hectar (**). Bughea este singurul fân, care se cultivă în Dobrogea, căci fănețele propriu zise nu există; cred că cultivatorii din România vor introduce mult cultura acestui soi de fân, rezultatele ce am vîndut că dă, sunt destul de satisfăcătoare. Cultura unui hecat de părâng nu costă mai mult, ca 60 de franci inclusiv costul și poate da fân pentru 400 franci. („Gazeta Săteanului”.)

Piața din Sibiu 2 Septembrie n. Grâu Hectolitra 74—80 Kilo fl. 4.80 pără fl. 5.60, grâu mestecat 68 pără 72 Kilo fl. 3.60 pără fl. 4.40, săcara 66 pără 72 Kilo fl. 3— pără fl. 3.60, ord 58 pără 64 Kilo fl. 3.60 pără fl. 4.20, ovăz 38 pără 45 Kilo fl. 2— pără fl. 2.60, cuceruzul 68 pără 74 Kilo fl. 5— pără fl. 5.60, mălaiul 74 pără 82 Kilo fl. 4— pără fl. 5—, crumpene 66 pără 70 Kilo fl. 1.40 pără fl. 1.60, semență de cămăraș 49 pără 50 Kilo fl. 9— pără fl. 10—, mazarea 76 pără 80 Kilo fl. 8— pără fl. 9—, linteza 78 pără 82 Kilo fl. 10— pără fl. 11—, fasolea 76 pără 80 Kilo fl. 5.50 pără fl. 6—, păsat de grâu 100 Kilo fl. 19— pără fl. 20—, făină Nr. 3 100 Kilo fl. 15— Nr. 4 fl. 14—, Nr. 5 fl. 13—, slăină 100 Kilo fl. 64— pără fl. 66—, usoarea de porc fl. 58— pără fl. 60—, său brut fl. 33— pără fl. 36—, său de lumini

(*) Turcescă căldărie, Rusescă bor.

(**) Carul în acele părți muntoase ale Dobrogei e mai mic ca carul nostru de câmp. Car cu 4 boi nu se vede pe acolo. Deci să nu ne mirăm, că un pogon de părâng dă 10 asemenea căruioare cu 2 boi de care vorbesc corespondentul nostru.

fl. 50— pără fl. 51—, lumini turnate de său fl. 56— pără fl. 58—, săpunul fl. 32— pără fl. 34—, fén 100 Kilo fl. 1.20 pără fl. 1.60, cânepa fl. 41— pără fl. 42—, lemn de ars uscat m. cub. fl. 3— pără fl. 3.50, spirul p. 100 L. % 28 pără 30 cr., carne de vită Kilo 46 cr., carne de vițel 40 pără 50 cr., carne de porc 46 pără 48 cr., carne de berbec 28 pără 30 cr., ouă 10 cu 28 pără 30 cr.

Târgul de rîmători în Steinbruch. În 3 Septembrie st. n. s'a notat: ungurescă bătrâni grei 48 cr. pără 49 cr.; ungurescă grei, tineri 49 cr. pără 49 1/2 cr.; de mijloc 51 cr. pără 52 1/2 cr.; ușori 52 cr. pără — cr.; marfă terănească, grea — cr. pără — cr.; de mijloc 49 cr. pără 50 cr.; ușoară 51 1/2 cr. pără — cr.; românescă de Bakony, grei — cr. pără — cr.; de mijloc 51 cr. pără 51 1/2 cr.; ușori 49 cr. pără 50 cr.; dto. coamă grea 49 cr. pără 50 cr.; de mijloc 49 cr. pără 50 cr.; ușori 51 cr. pără — cr.; sârbescă, grei 51 cr. pără 52 cr.; de mijloc 51 cr. pără 52 cr.; ușori 51 cr. pără 52 cr.; îngăsiți cu ghindă — cr. pără — cr. per 4% cumpănați la gară.

LOTERIE.

Tragerea din 3 Septembrie st. n.

Sibiu: 39 15 8 63 23

Bursa de Viena

din 2 Septembrie st. n. 1884.

Rentă de aur ung. 6%	122.15
" " hârtie " 4%	91.65
" " hârtie " 5%	88.35
Imprumutul căilor ferate ung.	142.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	95.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	101.50
Bonuri rurale ung.	101.—
" " " cu cl. de sortare	100.75
" " " bănești-timisene	100.50
" " " cu cl. de sortare	100.50
" " " transilvane	100.25
" " " croato-slavone	100.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.75
Imprumut cu premiu ung.	114.30
Losuri pentru regulairea Tisei și Segedin	115.70
Rentă de hârtie austriacă	80.70
" " argint austriacă	81.45
" " aur austriacă	104.—
Losuri austr. din 1860	134.—
Acțiunile băncii austro-ungare	858.—
" " de credit ung.	296.75
Argintul	297.50
Galbeni impărațesci	5.74
Napoleon-d'ori	9.65 1/2
Mărci 100 imp. germane	59.50
Londra 10 Livres sterline	121.50

Bursa de Budapest

din 2 Septembrie st. n. 1884.

Renta de aur ung. 6%	.
" " hârtie " 4%	.
" " hârtie " 5%	.
Imprumutul căilor ferate ung.	.
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	.
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	.
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	.
Bonuri rurale ung.	.
" " " cu cl. de sortare	.
" " " bănești-timisene	.
" " " cu cl. de sortare	.
" " " transilvane	.
" " " croato-slavone	.
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	.
Imprumut cu premiu ung.	.
Losuri pentru regulairea Tisei și Segedin	.
Rentă de hârtie austriacă	.
" " argint austriacă	.
" " aur austriacă	.
Losuri austr. din 1860	.
Acțiunile băncii austro-ungare	.
" " de credit ung.	.
Scrisuri fonciare urbane (5%)	.
Societ. const.	.
Schimb 4 luni	.
Aur	5.50

Bursa de București.

Cota oficială dela 1 Septembrie st. n. 1884.

Renta amort. (5%)	Cump. 96.— vînd.
Rur. conv. (6%)	97.50
Impr. oraș. București	—
Banca națională a României	—
Act. de asig. Dacia-Rom.	368.—
Credit mob. rom.	207 1/2
Act. de asig. Națională	247 1/2
Scrisuri fonciare urbane (5%)	91.50
Societ. const.	281.—
Schimb 4 luni	—
Aur	5.50

Boale Secret

le vindec pe baza celei mai noiști scrântifici, chiar și casurile cele mai despe fără conturbarea ocupării. Deasemenea mările reale ale păcatelor secrete de tine (onania), distructiunea nervilor și impot Cea mai mare discrețiune. Mă rog de detaliat despre boala.

Dr. Bella,

membru la societăți scientifice și
6 Place de la Nation, 6. Paris.

Mersul trenurilor pe liniele orientale ale căii ferate de stat r. u.

Budapestă—Predeal				Predeal—Budapestă				Budapestă—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapestă				Copșa mică—Sibiu				
Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus			
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	București	7.15	—	—	—	Viena	8.25	8.35	Teiuș	2.39	9.50	8.20	Copșa mică	11.10	2.20	6.41
Budapestă	8.00	6.55	9.45	2.47	Predeal	1.09	—	—	9.50	Budapestă	11.14	12.28	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Șeica mare	11.40	2.56	7.11
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Timiș	1.33	—	—	10.15	Szolnok	3.35	5.30	Vînțul de jos	4.04	11.09	—	Loamneș	12.23	3.45	7.54
P. Ladány	2.01	2.04	1.59																	